

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Vita B. Francisci Salesii, Episcopi Et Principis Gebennensivm Meritissimi

Maupas du Tour, Henri Chauchon de

Coloniæ Ubiorum, 1663

Cap. V. Monita ad Confessarios, eiusdem Synodi occasione.

urn:nbn:de:hbz:466:1-42882

206 VITÆ B. FRANCISCI SALESI
& intelligentia & scientia in omni opere, (g) nisi ad
cogitanda, perficiendâque ea, quæ Tabernaculo
deinde condecorârunt? cur S. Hieronymus
Heliodorum scribens, tot tantâsque laudes
jicit in Nepotianum, cujus operâ & mundum
crarum Aedium pavementum esset, & altaria
gni ornatu fulgerent? In eandemque sententiam
tradit S. Thomas, (h) idcirco in lege veteri oportuit
ut aliqua specialia tempora, & speciale tabernaculum
specialia vasa, & speciales ministri ad cultum Dei ordi-
rentur; ut per hoc, animi hominum ad majorem Deum
reverentiam adducerentur: unde etiam hominum
suetudo inoleverit, ut Reges, & Principes, quos oportet
reverentia haberi à subditis, speciosioribus vestibus orna-
tur, & etiam ampliores & pulciores habitationes possi-
ant. Denique observavit doctissimus Scriptor
natum Ecclesiasticorum, (i) inde usque à primi-
diis nascentis Ecclesiæ sacras Aedes instructas
pretiosâ suppellectili, vasisque ex auro & argenteo
ad Altaris ministeria, etiam se viente persecutio
Quæ si ita habent, quam tandem, quamque
ram rationem exacturus est aliquando super-
Judex ab negligentibus illis vel populis, vel Sa-
dotibus, quibus in altissima pace Ecclesiæ, eorum
Templorum altariumve exornatio vilis est?

(g) Exod. 31. (h) 1. 2. q. 102. art. 4. c. (i) Barro
ann. Christi 57. n. 122.

CAPIT V.

*Monita ad Confessarios, ejusdem Synodi
occasione.*

» **C**ONSTITUTI estis à Deo, aiebat, fratres
» dilecti (a) 104

dilectissimi, ad iudicia exercenda in animas, & ce
 tanta quidem auctoritate, ut quæ in terris justè ce
 & legitimè statueritis, rata fixaque in cælo sint. ce

Est os vestrum tanquam canalis, unde pax in ce
 homines bonæ voluntatis defluit: vox vestra, ce
 tanquam tuba magni Jesu, quæ muros evertat ce
 Jericho, hoc est, iniquitatis. Est profectò, est in- ce
 finitæ cujusdam dignitatis, homines ad tantum ce
 munus acciri, quo ne Angelos quidem dignatus ce
 Dominus est: cui enim Angelorū dixit aliquan- ce
 do id quod tum Apostolus, tum eorum successo- ce
 ribus declaratum esse voluit, (a) *Accipite Spiritum* ce
sanctum: quorum remisistis peccata, remittuntur eis? ce

Dum ad confessiones audiendas acceditis, lo- ce
 cum in Templo deligite sublimem: ibi consti- ce
 dete cum toga talari, superpelliceo, & stolâ, te- ce
 sti pileo clericali, cum suavi quadam majestate, ce
 gravitateque tam constanti, ut eodem semper ce
 vultu, eadem fronte sitis; ne, si quid de illo ha- ce
 bitu mutetis, suspicari circumstantes queant, in- ce
 gestum vobis à confitente quidpiam fuisse mo- ce
 lestum, grave, & execrandum. ce

Cavete imprimis, ne verbis asperioribus ex- ce
 cipiatis pœnitentes; etenim tam aulteri non ce
 nunquam sumus in corripiendo, ut culpabilio- ce
 res esse videamur, quàm illi ipsi quos arguimus. ce
 Non id placitum Domino Deo: queritur potius, ce
 ob nimiam severitatem ministrorum suorum, ce
 solitudinem ad Altaria existere, victimam nul- ce
 lam sibi adoleri. *Cum austeritate (inquit nos com- ce
 pellans) imperabatis eis, cum potentia; & disperse ce
 sunt* ce

(a) Ioan. 20.

„ sunt oves meæ. (b) Nunquam profectò Dominus
 „ Jesus homines ad audiendas confessiones ad-
 „ hibuisset, nisi èt ipsi peccatores fuissent: cum
 „ sint igitur peccatores, debent quoque humilitate
 „ et studere & mansuetudini, & ad ea descendere
 „ ad quæ pœnitentium utilitas trahit. Et tamen
 „ non id observant Directores, maximam peccato-
 „ rem: idque miror vehementer: nam lapis qui
 „ dem Lydius ad explorandum quàm sit ad
 „ muneris aptus Confessarius, est, ut eorum qui
 „ ad se accedunt, peccatorum miseratione tra-
 „ gatur, sibi minimè parcat. *Vera justitia compas-*
 „ *ionem habet*, inquit S. Gregorius; (c) *falsa justitia*
 „ *dignationem*. Et in lege quidem gratiæ, nihil
 „ suave: similis est iracundia Christi, æstivis in-
 „ tribus, qui terram vix attingunt. Filius Dei
 „ tus est ex misericordiâ constitutus: atque idcirco
 „ potissimum humanos artus induit, ut jam
 „ ferocis, misericordem naturam ad se converteret
 „ sibi. Eam ob rem nimirum, divinitati suæ copu-
 „ lavit animam, ut morsum dolorum posset
 „ su experiri; corpus, ut fratribus suis assimilaretur
 „ tur, iisdemque condolere cum suavitate posset.
 „ Non id tamen miserationis genus intelligo, quod
 „ qui laborant, *sub omni cubito pulvillos consuunt*,
 „ & adversus crimina, criminolosque indulgentiores
 „ sunt: absit illud tantum volo, ut quantum
 „ quisque vel facere, vel ferre possit dispiciamus
 „ demusque aliquid non malitiæ, sed imbecillitati
 „ ti hominum. Si potèrò vulgò non ferunt ob-
 „

(b) Ezech. 34. (c) Homil. 34. in Evangel. (d)
 Ezech. 13.

purgationes asperiores : contra volunt secum
 agi comitei; & cā profectò est natura hominū.
 Proinde ad eos regendos sanctā quadam indu-
 striā opus est: hæc verò cum incidūt, ducem quē
 sequamur, non habemus, nisi nostram ipsorum
 conscientiam.

Reputate vobiscū, vos ab iis qui confessionis
 causā accedunt, patres vocari: gerite ergo cor
 in eos paternum; & cum caritate, ipsorum ru-
 sticitatem, inscitiam, imbecillitatem, stupidita-
 tem, aliāque id genus tolerate. Et prodigi qui-
 dem illius Evāgelici pater non propterea refu-
 git à filio, quod pædore atque illūvie perditus
 redibat: quin, ejus causā fundit lacrimas, am-
 plexatur miserum, figit oscula: quippe pater
 erat. Itaque si quem videritis pudore ac vere-
 cundiā deterritum, ejus animam confirmate,
 illud persuadere nitentes, minimè novum vo-
 bis accidere, quòd peccent homines: per con-
 fessionem illis longè plus honoris accedere,
 quàm per peccatum decessisset: neque Deum,
 neque Confessarium de iis æstimate juxta id
 quod fuerunt, sed juxta id quod esse incipiunt:
 peccata porrò in confessione sic sepeliri, ut nul-
 la deinceps de iis mentio unquam fiat.

Sin impudentes nacti fueritis, audacesque &
 confidentes; tum illud inculcate acriter, reco-
 gitent se non tam ad pedes vestros stratos esse,
 quàm coram supremi Dei Numine consistere
 reos: agi de ipsorum salute sempiternā: ratio-
 nem ab iis exactam iri severissimè quā die è
 vita excedent, confessionum institutarum per-
 peram

peram: in absolutione, pretium sanguinis Jesu

» Christi patientis impendi.

» Quòd si contrà, timidiore erunt, dejecti, de

» sua ipsorù salute diffidētes; ponite iis ob oculos

» Dominum Deum singularem quemdã in modis

» reorù pœnitentiã oblectari: quantò misericors

» sumus, eò ipsius misericordiam amplius magni

» ficari: etiam si ipsi nostris manibus Jesum affe

» issemus Cruci, futurum tamen fuisse, ut totius

» iuris voluntariã oblivione sepultis, pro nobis

» preces supplicationesque ad Patrem funderet

» dæmonum ipsorum, & hominum æternis illis

» ignibus jam addictorum peccata à Deo con

» donatum iri, siquidem ullo modo dolere de

» perpetratis possent: à nobis verò nequire in

» riam graviolem in Domini Dei bonitatem, aut

» in Passionem Jesu Christi proficisci, quam

» in dubium vocemus, num peccata nostra re

» mittantur in Sacramento Pœnitentiæ, quod

» abolendis ab eodem institutum est.

» Si perplexâ mente erunt, aut verecundabuntur

» tur ex eo, quòd se ipsi satis examinare neque

» ant, aut modum adhuc ignorent confessionis

» rite instituendæ; confirmandi sunt, inque spe

» adducendi, fore ut suppleantibus vobis quæ alio

» qui de futura essent, futura denique sit plena,

» sanctâque confessio: tuncque adhibenda portio

» simum erit tum caritas, tum cautio circa pecca

» ta quæ ruborem injicere reo solent, sic, ut mo

» rostras ablegetur, abstineturque verbis quasi

» invidiosis, quibus commoveri se nimium e

» culpatum atrocitate Confessarius præ se ferat;

con-

contra, illud inculcet, peccata quidem turpia
 esse dum perpetrantur, dum autem proponun-
 tur in sancta homologesi, honestari & mutari in
 gemmas. Quod si tanquam sepia atramento
 suo, sic se ipsi involvant narratione rerum non
 necessariorum, unde quadam ex parte gravita-
 tem culparum elevent; expectandum toleran-
 ter, dum finem loquendi fecerint: mox jubendi
 distinctius declarare, qua in re peccatum posi-
 tum sit: ponendumque ob oculos, sine graviori
 tamen objurgatione, quam longè à Christiana
 perfectione absint, qui peccatis suis quasi ve-
 lum obtendant, ea tam parùm aptè extenuan-
 do, aut excusando.

Si ægrius se ipsi incusent, ita ut vix quidquam
 promant nisi interrogati, Confessarii partes
 erunt, interrogare sic, ut initium faciat ab ad-
 junctis levioribus peccatorum, quorum expli-
 cationem pleniorè à confitentibus expectat:
 percontetur, verbi causâ, primùm, num dele-
 ctati fuerint audiendis sermonibus, in quibus
 aliquid periculi inesset? tum paulatim descen-
 dat ad cogitationes, ad desideria, ad consen-
 sum ad opus: ubi mentem suam planè explica-
 bunt, Confessarii erit animos addere, hortari-
 que ad progrediendum ulteriùs. Gratuletur
 ipsis aliquando, in hæc, aut similia verba, Te
 verò felicem, qui, ut par est, culpas aperias! Tan-
 git utique præcordia tua Spiritus sanctus: bono
 animo esto: adjuge generosè quæ declaranda
 supersunt: solabitur te plurimùm in morte hæc
 cogitatio, tantâ animi demissione confessum te

„ esse peccata: benedicat tibi Dominus! nunc de
 „ mum animò idoneè comparato esse incipis
 „ confessionem rite & salutariter perficiendam
 „ Quos verò terrent impotentius crimina atro
 „ ciora, magia, cædes, & execranda talia; ii erige
 „ di sunt fiducia divinae misericordiae, in
 „ majoris, ad concedendam veniam quam pe
 „ cata cuncta, si tot tamque gravia ipsi commi
 „ sissent, quot quamque atrociora mortales usquam
 „ omnès ad damnationem promerendam: et
 „ in rem polliceror, te, si quid poteris, opitulato
 „ rum apud Deum.

„ Observanda præterea duo: alterum, ut quos
 „ absolvere non poteritis, eos dimittatis bene
 „ volè, adhibitâ aliquâ consolatione, monendo
 „ ut ad eos adeant, quibus hæc facultas concessa
 „ est autem numerus talium non exiguus, in
 „ omnibus partibus nostræ hujusce Diocæses
 „ actametsi illi ipsi absolvere non possint à ca
 „ bus Papæ reservatis, indicabunt tamen quibus
 „ facto opus sit ad absolutionem impetrandam.

„ Alterum: in mortis articulo, Sacerdotem
 „ quemlibet seu approbatus fuerit, seu non
 „ approbatus, absolvere debere ab omnibus
 „ omnino peccatis. Item, si æger Confessari
 „ um petierit, etiamsi inter eas moras vox eum
 „ defecerit, atque adeò cognitio, absolvendus
 „ tamen erit: quòd si æger jam linguæ usum destitue
 „ rit, unde deprehendatur absolutionem ipsam
 „ postulare, absolvendus pariter est.

Pœnitentiæ injungendæ valdè moderatæ esse debent, & iis verbis imponendæ, quæ mansuetudinem consolationemque spirant; percontando verbi gratiâ : Num hæc aut illa libenter facturus es? exigit quidem certè peccatorum tuorum atrocitas, longè graviora. Neque debent admisceri res variæ peragenda; sed omnes unius ejusdemque generis sint; alioqui subrepat oblitio. Indicatur recitatio Orationis Dominicæ certo numero; Psalmi plures, & quos facilè sit reperire: alioqui avocatur recitantis attentio: nonnunquam lectio ex libro aliquo, quæ ipsis ad emendationem profutura esse videatur: confiteri in annum, semel singulis mensibus: Sodalitatem aliquam, aut Confraternitatem injungere: & alia id genus, quæ simul pœnitentiæ, simul medicinæ loco esse possint.

Ex consiliis quæ dari tunc salutariter possunt, debentque, hæc ferè præcipua: obeant crebro Pœnitentiæ Eucharistiæque Sacramenta: eligant Confessarium, virum bonum eruditumque, cui ordinariè conscientiam aperiant: intersint concionibus; lectioni piorum librorum dēt operam: à pravorum consuetudine refugiant, in bonorum familiaritatem se se insinuent: crebro preces fundant ad Deum: meditari assuescant, novissima præsertim quatuor, Mortem, Judicium extremum, pœnas sempiternas, vitam beatam.

Denique, antequam absolveris pœnitentem, monendus est de eliciendo actu contritionis: absolutionis autem verba sono quàm distinctis-

„fimo pronuncianda, prætermisâ, si lubebit
 „quod quidem ad illos attinet, qui frequenter
 „confitentur, precandi formulâ, quæ præmittitur
 „da, quæque post usurpanda, proponitur: quæ
 „ipsum usurpari potest quoties ob pœnitentiam
 „multitudinem, angustius tempus est, quam
 „hæc formula precandi toties iterari commo-
 „deat: quod ipsum dum incidit, præstat ut sit
 „mulam *Confiteor*, recitent, dum ad latus alterum
 „pœnitentem audit Confessarius: sic enim ob-
 „que ulla vitiosa omissione, parcitur tempori.

Ceterum eum ad modum novæ Legis confes-
 sioni præcinebant olim Levitæ, dum quater sin-
 gulis lucibus, primum quidem prædicabant virtutes
 gloria Dei, mox incusabant se se.

CAPUT VI.

*Indicia quadam Confessarius ab eodem tradi-
 dita, ad discretionem spiri-
 tuum.*

Qui adheret Domino, unus spiritus est, inquit Apo-
 stolus; (a) Dei ergo spiritum habere necesse
 est, ut agnoscere queas, num quæ in humanarum
 mentium arcano recessu geruntur, à Deo sint. Et
 id planè beneficium summæ Majestatis singulari
 quod per paucis tribuitur. Et tamen ex mente
 Bernardi; res æqualis periculi plena est, ignorare
 num accedat recedatve idem Dei spiritus. Nam
 si ignores quandònam recedat, patebis fraudi Sa-
 tanæ; si nescias quandònam accedat, ingratus eris

(a) I. Cor. 6.